

Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Woensdrecht bezit een groot aantal collectieve eigendommen in de buitenruimte (zoals wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, gebouwen en speelvoorzieningen). Het onderhoud van deze eigendommen is van groot belang met het oog op het goed functioneren van de samenleving, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en de veiligheid en optimaal gebruik van de openbare ruimte. Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen van de gemeente Woensdrecht.

Beheer en onderhoud openbaar gebied

Bedragen in €	Primaire Begroting 2023			Begrotingswijzigingen 2023			Begroting 2023 (incl. wijzigingen)			Realisatie 2023			Verschil 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
62100000 Wegen, straten en pleinen	39.177	-	-	30.000	-	-	69.177	-	-	86.640	-	-	17.463	40.859	58.323
62101000 Exploitatie openbare verlichting	0	-	-	0	-	-	0	-	-	2.428	-	-	2.428	10.035	12.463
62102000 Zoutopslag Korteven (gladheidsbestrijding) acc.	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	1.645	1.645
62110100 Verkeersborden, bewegwijzering, straatnaamborden	1.779	-	-	0	-	-	1.779	-	-	6.486	-	-	4.707	-	-
62110200 Wegmarkeringen	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-
62400000 Onderhoud watergangen	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	20.053	20.053
65500000 Beleidsadviezen en subsidies natuurbescherming	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	2.390	2.390
65600000 Openbaar groen	1.000	-	-	0	-	-	1.000	-	-	4.173	-	-	3.173	-	-
65800000 Speelvoorzieningen	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	66.852	66.852
67220000 Exploitatie en beheer riolering	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-
Totaal	41.956	-	-	30.000	-	-	71.956	-	-	99.728	-	-	27.772	-	-
	5.109.700	5.067.744	30.000	633.014	603.014	71.956	5.742.714	5.670.758	99.728	5.775.152	5.675.424	27.772	32.438	-	-

Wegen

In het Beheerplan wegen zijn de onderhoudsplannen, inclusief de benodigde budgetten, voor meerdere jaren opgenomen. De raming van deze budgetten is tot stand gekomen door middel van een theoretische benadering op basis van areaalgegevens, levensduur en gewenste kwaliteit. Op 14

december 2023 is het Beleidsplan wegen 2024-2027 door de raad vastgesteld. Uitgangspunt is dat de maatregelen die moeten worden genomen om de wegen te onderhouden en het wegenareaal te verkleinen, passen binnen de huidige financiële kaders.

Op basis van de jaarlijkse globale visuele wegeninspectie is in 2023 vastgesteld welke wegen daadwerkelijk onderhoud nodig hebben. Aan de hand van een lijst is een nadere inspectie uitgevoerd om bestaande schades en eventuele winterschades duidelijk in beeld te brengen. Dit resulteerde in een lijst van wegen of weggedeelten waarvoor klein en middelgroot onderhoud benodigd is. Op basis van de inspectieresultaten is met behulp van het wegbeheersysteem een voorstel voor een globale planning gegenereerd.

Voor de op korte termijn (1-2 jaar) geplande maatregelen is een gedetailleerde inspectie in het veld uitgevoerd en is een maatregeltoets uitgevoerd. Bij de maatregeltoets is daarnaast gekeken naar de op middellange termijn (3-5 jaar) geplande maatregelen. De planning is daarnaast afgestemd op de volgende aspecten:

1. rioolvervanging;
2. afkoppelplannen (aanleg schoonwaterriolering en randvoorzieningen);
3. geplande herstructurering (herinrichting);
4. bouwplannen (exploitaties);
5. realisatie verkeersplannen

Op basis van deze gegevens is het operationele plan (uitvoeringsprogramma en de definitieve planning) opgesteld. De definitieve planning is ingevoerd in het beheersysteem en de kosten zijn getoetst aan het beschikbare budget.

Uitvoering groot onderhoud wegen
De inspectiegegevens gaven naast benodigd inzicht voor het klein onderhoud, ook (deels) inzicht in de benodigde maatregelen voor het groot onderhoud.

Uitvoering klein onderhoud wegen
Met de globale inspectie is aangegeven of klein onderhoud een financieel gunstiger en economisch verantwoord alternatief is. Het hieruit voortvloeiend klein onderhoud is waar mogelijk gecombineerd met maatregelen naar aanleiding van regulier toezicht en binnengekomen meldingen.

Riolering

Voor het Gemeentelijk Waterprogramma GWP 2024-2027 blijven de kern doelstellingen ongewijzigd en zullen deze verder worden nagestreefd. Gedurende de eerdere planperiode van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2020-2023, was er budget gereserveerd voor de realisatie van projecten die bijdragen aan het behalen van deze doelstellingen. Voor de nieuwe planperiode zullen op basis van relevantie en efficiëntie beslissingen worden genomen over de specifieke uitvoeringsprojecten die zullen worden geïnitieerd.

Naast de voortzetting van standaardactiviteiten zoals onderhoud en onderzoeksinitiatieven, blijft de gemeente Woensdrecht een actieve deelnemer in de Water- en Klimaatkring West, een samenwerkingsverband dat voortkomt uit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Sinds de oprichting in 2014, hebben de betrokken gemeenten, het waterschap en de waterbedrijven hun krachten gebundeld om de waterketen te optimaliseren en te beheren. Deze samenwerking heeft geleid tot aanzienlijke verbeteringen in het beheer en zal ook in de komende periode een centrale rol

spelen. Het doel is om de professionaliteit binnen het waterbeheer te verhogen en de kwetsbaarheid op het gebied van personeel te verlagen.

Een belangrijk en actueel thema binnen de waterketen is klimaatadaptatie. In het kader van de Water- en Klimaatkring West werken gemeenten, het waterschap en drinkwaterbedrijven samen aan het identificeren van klimaatgerelateerde kwetsbaarheden, het vaststellen van ambities en beleid, en het implementeren van noodzakelijke maatregelen. Dit alles met het doel om de regio voor te bereiden op de klimaatuitdagingen van de toekomst, zoals extremere weersomstandigheden, watertekorten, wateroverlast, overstromingsrisico's en hogere temperaturen, om zo een klimaatbestendige en water-robuste regio te realiseren tegen 2050.

Openbare verlichting

In 2023 is het beleids-, beheer- en kostendekkingsplan voor renovatie van de openbare verlichting geactualiseerd en vastgesteld. Aan het beheerplan zijn een inspectie en inventarisatie voorafgegaan: Woensdrecht heeft in 2023 5.352 lichtmasten.

Op basis van vastgestelde uitgangspunten zijn de jaarlijks benodigde kosten geraamd voor het in stand houden van de huidige openbare verlichting en de noodzakelijke investeringen om slechte masten en armaturen te vervangen. Hiermee ligt het uitvoeringsprogramma tot en met 2027 vast en wordt bereikt dat onze gemeente over een adequaat openbaar verlichtingsnet blijft beschikken. In 2023 is het beleidsplan openbare verlichting geactualiseerd met dezelfde uitgangspunten als het vorige beleidsplan.

Groen

Het inrichten en onderhouden van de openbare groenvoorzieningen binnen en buiten de bebouwde kom gebeurt volgens de Groene Agenda 2021-2025 (beleidskader) en het Beheerplan Openbare Ruimte (beheerkader) en is afgestemd op de andere beheerplannen.

De Groene Agenda is uit verschillende delen opgebouwd: een groenvisie met uitgangspunten, het algemene groenbeleid en meer specifiek boombeleid. De primaire doelstelling van de Groene Agenda 2021-2025 is: "De Groene Agenda streeft naar een kwalitatieve voorzetting van het gemeentelijk groenbeleid, samen met inwoners en met speciale aandacht voor de speerpunten biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatbestendigheid."

In het Beheerplan Openbare Ruimte (BOR) is aangegeven aan welk kwaliteitsniveau het openbaar groen in bepaalde delen van een dorpskern moet voldoen. Centrumgebieden en begraafplaatsen kennen beeldkwaliteitsniveau A, woonwijken en industrieterreinen niveau B en buitengebied niveau C.

Gebouwen

Bij gebouwen onderscheiden we vijf soorten onderhoud:

1. Het dagelijks onderhoud: doel is om het gebouw en de installaties in een toestand te houden die voor de dagelijkse functievervulling noodzakelijk is;
2. Het correctief onderhoud: het uitvoeren van niet geplande werkzaamheden om storingen zo snel mogelijk te verhelpen en verdere schade te voorkomen;
3. Het periodieke onderhoud: volgens het MJOP, het terugkerend onderhoud met als kenmerken een planmatige voorbereiding;

4. Het achterstallig onderhoud: het uitvoeren van nagelaten of uitgesteld preventief onderhoud en het beëindigen van ongewenste situaties;
5. Het duurzaam onderhoud: in combinatie met het MJOP worden daar waar mogelijk gelijktijdig onderhoudsmaatregelen genomen welke substantiële energiebesparingen kunnen opleveren.

Daarnaast hanteren we in het beleidsplan vijf type onderhoudsvormen:

1. Groot onderhoud (GO) = financieel geregeld door middel van een voorziening;
2. Klachten onderhoud (KO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget;
3. Contract onderhoud (CO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget;
4. Schoonmaak onderhoud (SO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget;
5. Dagelijks onderhoud (DO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget.

Het is landelijk gebruikelijk om de kosten van het periodieke onderhoud, het groot onderhoud, in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op te nemen, waarna de gemiddeld per jaar benodigde onderhoudsbedragen kunnen worden berekend. Indien dit gemiddelde elk jaar in een voorziening wordt gestort en de jaarlijkse benodigde bedragen aan de voorziening worden onttrokken, is al het noodzakelijke onderhoud aan het onroerende goed in financiële zin gedekt. Uiteraard moet regelmatig een herijking plaatsvinden om een reëel inzicht te bieden. De raad heeft in december 2021 het nieuwe MJOP gebouwenbeheer 2022-2025 voor onze gemeente vastgesteld. Hierin is het uitgangspunt om de onderste bandbreedte van conditieniveau 4 te handhaven, met uitzondering van het gemeentehuis en MFC Kloosterhof welke in conditieniveau 3 blijven. In 2023 zijn maatregelen uitgevoerd conform de planning uit het gebouwbeheersysteem voor het groot onderhoud.

Reiniging

De gemeente heeft de afgelopen jaren verschillende maatregelen genomen om het aandeel restafval verder te minimaliseren en tegelijk een kostendekkende afvalinzameling te realiseren. Naast de financiële impulsen via tariefwijzigingen en de invoering van een progressief tarief op restafval hebben wij als gemeente ook de vaste tarieven aangepast om tegemoet te komen aan de hogere verwerkingskosten. Om de afvalstoffenverwerking in 2023 kostendekkend te houden is het vaste tarief met €18,75 (10,5%) verhoogd ten opzichte van 2022 waarmee het totaal op €197,25 is komen te staan.

Voor de periode 2021-2025 ligt de focus van het uitvoeringsprogramma VANG op betere afvalscheiding om hoogwaardig recycling mogelijk te maken en komt er een sterkere accent op hoogwaardigere (kwalitatief betere) inzamelstromen. In 2023 was er ongeveer 170 kg restafval per inwoner ingezameld. Dat is een absolute daling van 16 kg per inwoner ten opzichte van 2021 (186 kg).

De komende jaren wordt verder gewerkt aan deze doelstellingen. Het uitgangspunt blijft dat de vervuiler betaalt terwijl de kostenstijging voor inwoners binnen de perken wordt gehouden. Er wordt onderzocht wat mogelijk is om de milieustraat te optimaliseren voor gescheiden inzameling evenals alternatieve oplossingen voor gescheiden inzameling. Voor het bepalen van de juiste maatregelen maken wij zoveel mogelijk gebruik van kennis en ervaring van andere Saver-gemeenten en Saver.

Speelvoorzieningen

in het afgelopen jaar hebben wij het reguliere beheer en onderhoud uitgevoerd. Het beschikbare budget was hiervoor toereikend. Daarnaast hebben wij de reguliere inspecties uit laten voeren gericht op de veiligheidseisen.

